

egunekoa

Antton Karrera

(EB-IUko Gipuzkoako koordinatzailea eta EAEko legebiltzarkidea)

Ezker europarraren erronkak

XX. mendeko 30. hamarkadan bezala, eskuin erradikalaren mamua tinko zabalitzen ari da Europa osoan zehar. Orduan bezala, egungo ultraeskuin europarrak ere bereak egin ditu liberalismoaren oinarritzko printzipioak, hala nola, kapitalismoak sistematikoki urratzen dituen giza eskubide zenbaiten aldarrikapenak. Honela, Alemania, Austria, Suitza, Belgika edota Italiako alderdi ultraeskuindarrek, aberriaren interpretazio arrazista bezain baztertzailari uko egin gabe, ustezko izaera sozial baten aldeko irudi faltsua gizarteratzea ere lortu dute. Honi, AEBetatik 2001eko irailaren 11 ospetsuaren ostetik hedatutako segurtasunaren aldeko diskurtso paranoikoa gaineratu zaio, Europan, berezitasun nabariekin ere, guztiz barneratua izan den diskurtso sasi-zientifikoa.

Azterketa sakona merezi duten elementu hauen atzetik, gizartearen eta bereziki babes sozial gutxieneko sektoreen segurtasun eza ezkutatzan da, historikoki ezkerren hautesleria soziala osatu duten eta, neurri esanguratsu batean, ultraeskuinari botoa eman dioten sektoreak alegia. Segurtasun gabezia hori multidimentsionala da, hots, ekonomikoa ez ezik, soziala, ideologikoa baita existentziala ere. Hau guztiaren exenplu paradigmatikoa Frantziako kasua dugu. Bertan, ezkerreko indar politikoko eta sozial klasikoek ezin izan diote neoliberalismo amorratuaren akatsei behar bezala erantzun; ez dira behar bezala antzeman eskubide sozialen urraketak edota immigrazioaren gorakadaren ondorioak gizartearen kohesioarekiko, exenplu nabarmen bi aipatzeagatik. Oro har, europar sozialdemokraziaren kasuan, eta sozialdemokraziaren alderdien artean inplikazio eta ardura gradu ezber-

dinak egon direla aurreratuz, badago arrazoirik langileriaren eta gizartearen estratu minorizatuenen ilusioak zapuztuak izan direla pentsatzeko, azkenean, segurtasun neurri atzerakoi eta polizialen aldeko apustua egin izan duten indar eskuindarreko atxikimenduan bilakatu dena (apustu horretan immigrazioaren interpretazio ezkorrek zeresan handia izan du).

Ongizateko Estatuaren krisia ekarri duen sozialdemokrazia europarraren zorabioak badu ordea han hemenkako salbuespenik, alegia, «beste mundu bat bidezkoa da» lelopean politika sozial alternatiboak eta behar bezala artikulatuak bultzatzearen alde dihardugunon lana. Zintzotasunez, eta zailtasunak onartuz, Ezker Batua eta Izquierda Unida eremu horretan mugitzen direla uste dut, Estatu-ko eta Europa osoko bestelako mugimendu sozialista anitzekin batera.

Hasteko, funtsezko printzipio bat: Globalizazio neoliberalaren berezko hutsunek erantzun globalizatua eskatzen dute, eta, ondorioz, politika sozialak indartzeko eta suspertzeko erreferentziazko edo oinarritzko gune geopolitikoa premiazkoa da, Europako Batasuna esate baterako, beti ere, munduko desoreka ekonomiko eta sozialak aintzat hartuz. Halaber, globalizazio ekonomikoak globalizazio etikoa behar du izan, hots, merkatu ekonomia-aren zabalkundeak, nazioarteko komertzioaren berrantolakuntza edota teknologia, kultura eta herrialde guztiengana aukera zein eskubide berdintasuna ez badakar, ez digu ezer onik irakatsiko, herrien arteko desoreken areagotzea ez bada. Logikoa denez, egungo nazioarteko testuinguruan, herri txiroetatik aberatsa- tuta mugimendu migratorioak gero eta masiboagoak izango dira. Baina migratze-

ko arrazoiak ahanztarazi ditzaketen eta globalizazio etiko baterantz hurbil gaitzaketen tresna zehatzak mahai gainean dira dagoeneko. Zergatik ez aplikatu beraz, besteak beste, zonaldekako Tobin tasa edota kanpo zorraren deuseztapena? Zergatik ukatzen da BPGren %0,7aren aldarrikapena? Alternatibak egon badira baina hauek gauzatzeko interesik ez, eta erantzukizun hori ez dagokio botere tresnarik ez duten munduko mugimendu politiko eta sozial ezkertiarrei, mundua menperatzen duten boteretsuei baizik.

Premiazkoa da mendetan zehar ustiatutako herrialderantz behar adinako inbertsio ekonomikoak bideratzea ere, herri zapalduen autogestioan eta kooperazioan oinarritutako elkartasuna bitarteko (soilik bide honetatik ekidingo ditugu europar populazioen desoreka etengabeari eusten dioten mugimendu migratorioak, bitartean gizaki guztien eskubideekiko errespeta- garriak diren neurri malgu eta duinak arau- tuz). Politika hauek guztiak estatuetatik bertatik indartzerik badago. Zergatik ez dira pertsonen desegonkortasun ekonomi- koa eta soziala bermatzen duten politika sozial integratzaileak mamitzen? Lan baldintzak hobetuz edota pertsona guztien eskubide sozialak indartuz has gaitzek; Aznarrek presiditzen duen Europa egiten ari denaren kontrakoa hain justu.

Ekonomia eta prozesu produktibo oro gizakien, gizarteen eta ingurugiroaren zerbitzura jarri beharra dago, mundu osoan eta behin betikoz, inola ere ez alderantziz. Hori da benetako eta oinarritzko alternatiba. Norabide horretan landu behar dira tresna transformatzaileak, arazo berriei (edo hobe esanda erronka berriei) soluzio- ak eskainiz, hauen kontrol errepresibo hutsaren gainetik.

zutabea

Menane Oxandabaratz

Bozka zintzoki eta kartsuki

Heldu den igandean, ekainaren 9an Frantziako legebiltzarreko hauteskundeak ditugu. Iparraldean, hiru bozka eremuetan izanen dira hautagaiak. Bata 4 garren eskualdea akats handi duena, hautesleen erdia baino gehiago Biarnoan delakotz, bestea 5-garren bozka eremua Baiona eskualdea, 6garren eremua Hendaiatik, Luhuso herria arte.

Hiru diputatu 564 izanen direlarik Parlamentuan. Zenbaitzuk pentsatuko dute: «Beraz zergatik abertzaleak aurkezten dira, hiru diputatu badi- tuzte ere beste guzien artean ezer ez dute balio izanen?» Ez, beharrezkoa da hor izatea!

Legebiltzarreko hauteskundeak niretzat garrantzitsuak dira. Hor baitugu egiazki ikusten Iparraldeko hautesleen gehiengoa non dagoen. Hor baitugu ere ikusten abertzaleen botoek zer emaitza duten. Beste edozein hauteskundetan, udaletxeetakoak, kantonamendukoak, nahi edo ez zerbait pertsonala dute, bizitanleeri hurbilago direlako, ezagutzen ditugulako. Aldiz diputatuak Parisen dira jauntxo edo andere inportante horietarik! Hortakotz Legebiltzarrekoetan botoa ematen da sinesten den alderdi bati.

Horrez gain Frantziako agintariekin kontuan hartzen dute abertzaleek egiten duten emaitza. Edozein elkarte: hezkuntzaz, kulturaz, euskaraz, ekonomiaz, presoetaz, sindikatueta arduratzen direnek Parisko Ministerio edo Institutio frantses batekin hitz egin edota negoziatzen duelarik frantses arduradun politikoekin kontuan hartzen dute Legebiltzarreko hauteskundeetan egiten den emaitza eta ze indar politiko den abertzaleena. Hortakotz dira oso garrantzitsuak hauteskunde horiek.

Nik Peio Iralour bozkatuko dut, 4. eskualdean bizi naizelako. 5. eremuan bizi izan banintz J Marc Abadieri emanen nion eta 6. botoa eman behar izan banu Panpi Dirassareri. Zeren Iparraldeko alderdi abertzale azkarrena eta gehiengoa duena abertzale mugimendu politikoan Abertzaleen Batasuna baita eta duen proiektuan sinesten dudalako. Ekainaren 9an bozka AB!

seiko urrea

Iñigo Aranbarri

Hitz ustelak

Nik sinetsi nahiko nioke Ibarretxeri, Getxon, euskara eguzkitara paseran ateratzeko sasoia helduta, «euskara mundiala» dela aldarrikatzeaz gain, «ikas dezagun, maita dezagun, eta batez ere, hitz egin dezagun» dioenean.

Nik sinetsiko nahiko nioke, beharbada bera delako nahiko eredu. Hartzera zihoran karguaz jabetuta, oso epe motzean prestatu zen euskaraz duin egiteko. Eta iritsi zuen. Badut, beraz, sinesgarri irizteko arrazoi bat bederen. Eta nik, sinetsi nahiko nioke.

Eta sinetsiko nioke ez banintz hemen bizi. Hizkuntza eta maitasunari buruzko aldarrria egitearren PPkoen zaparrada entzutea egokitu zitzaion egun berean,

Bizkaiko Diputazioak euskarazko publizitatean propio adierazitako telefono zenbakira deitu beharra izan nuen, errentaren gaineko kontsulta bat egiteko. Ahotsak maitasunez hartu ninduen, mesedez *en erderaz* egin nezan. Eta ni, Ibarretxerz oroitu nintzen.

Esan ahal zait ezin naitekeela anekdota huts batean oinarritu petralaldi honetarako. Eta nik diot sinatuko nukeela oraintxe bertan Ibarretxeren alderdiaren esku dauden administrazio guztiak euskaldunarekiko (ezen ez euskararekiko) telefono dei horretan kabitzea. Benetan, nik sinetsi nahiko nioke, baina Bergara datorkit gogora, eta Azkuna, eta...

Bai, esan ahal zait astiro joan beharra dagoela, denbora behar dela aitzina egi-

teko, eta PP eta PSOEn haginkaden aurrean, nahikoa egiten dela egiten denarekin. Arazoa, bistan da, perzeptioan dago nonbait egotekotan. Baina, zahartzeak zer dakarren, urduritzen hasia naiz Franco hil eta 27 urtera nazionalisten mendeko administrazioak gazteleraz egitera behartzen nauen bakoitzean. Hogeita zazpi urte! Ulertu idazue, ez ditut beste horrenbeste harrapatuko...

Benetan, nik sinetsi nahiko nioke Ibarretxeri «euskara mundiala» dela aldarrikatzeaz gain, «ikas dezagun, maita dezagun, eta batez ere, hitz egin dezagun» dioenean. Zintzoa dirudi, serioa, esane- koa. Baina susmoa dut herri honetan beste askori bezala, eguneroko jardunak usteltzen diola hitza. Herenegun bertan, *bazterketaz* salatu zuen PP Alderdien Mahaian, non eta esan berri dugunaz zerbait badakien Batasuna bilerara agertu eta sartzea ere galerazi zionean.

Alferrik da, ordea. Urteak dira hitzek ez dutela adierazi beharko luketena adierazten...

kornerra

Mikel Elorza

Poza eta gero

Jaio bakarrik ez, hamaika ikusiz bizi gara (zuzen haiz, Amets!). Hamaika, hamaikaren kontra, tarteko baloia daukatela. Eta inguruan dirua, ikuskizuna, pasioa, negozioak, istiluak... Lehen ere inoiz jardun dut futbolaren aurka eta hamaika dira munduko futbol txapelketa dela eta esan daitezkeenak; baina hala ere, onar dezadan, pittin bat amorratzen nau partidak ezin ikusteak. Pasio kontu batetaz ari gara eta, badakizue, maitasun eta gorrotoaren arteko muga lausotu egiten da. Abiatu da, behintzat, txapelketa eta europarrak afrikarren aurka Asiako muturrean gaitzen... gogoeta baloia bezala etorri zait, *kurpila* hartuta: Amerikako Estatu Batuen partaidetzarik gabe mundu osoa konkistatu duen fenomeno bakarrenetakoa izango da futbola. *Inperioak* monopolizatzen ez duen globalizazioa. Poz koxkorraz bat zalantza sortu zait: hori ona edo txarra da?

kornerra@egunkaria.com